

เทคนิคการสอนใน OPD

เชิดศักดิ์ ไชรมณีรัตน์

แผนกผู้ป่วยนอก (Outpatient Department, OPD) จัดเป็นแหล่งสำคัญของการสอนนักศึกษาแพทย์ การสอนใน OPD มีข้อจำกัดหลายอย่างที่แตกต่างไปจากการสอนในแผนกผู้ป่วยใน ข้อจำกัดที่สำคัญที่สุดคือเวลา เพื่อให้การบริการผู้ป่วยใน OPD ดำเนินไปอย่างราบรื่น อาจารย์มักมีเวลาจำกัดที่จะสอนนักศึกษาในรายละเอียดของผู้ป่วยแต่ละราย เพื่อให้การสอนนักศึกษามีประสิทธิภาพโดยไม่ขัดขวางการให้บริการผู้ป่วย OPD อาจารย์มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเทคนิคที่ใช้ในการสอนจากที่ใช้กับผู้ป่วยใน ในบทความนี้ผมขอแนะนำเทคนิคการสอนใน OPD ในรูปแบบหนึ่งๆที่เรียกว่า SNAPPS

SNAPPS เป็นเทคนิคการสอนใน OPD ที่เน้นผู้เรียนเป็นหลัก ที่ได้รับการแนะนำโดย Wolpaw, Wolpaw & Papp (Academic Medicine, 2003) หลักการสำคัญของเทคนิคนี้คือการฝึกให้นักเรียนนำเสนอผู้ป่วยด้วยรูปแบบที่แตกต่างไปจากรูปแบบปกติที่ใช้กับผู้ป่วยในเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแลกเปลี่ยนความรู้กับอาจารย์ในเวลาอันจำกัด Wolpaw et. al เสนอว่านักเรียนควรเสนอผู้ป่วยใน 6 ขั้นตอน (ตามอักษร 6 ตัวใน SNAPPS) ได้แก่

- 1) Summarize briefly the history and findings: ให้นักศึกษาสรุปประเด็นสำคัญจากประวัติและการตรวจร่างกายให้อยู่ภายในเวลาไม่เกิน 3 นาที
- 2) Narrow the differential diagnoses to two or three relevant possibilities: ให้นักศึกษาเสนอการวินิจฉัยโรคเพียง 2 – 3 โรค หรือ ภาวะที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด
- 3) Analyze the differential diagnoses by comparing and contrasting the possibilities: ให้นักศึกษาวิเคราะห์หาว่าเหตุใดจึงนึกถึงโรคหรือภาวะที่กล่าวถึงในขั้นตอนที่ 2 อย่างรวบรัด ในผู้ป่วยรายที่กล่าวถึงมีรายละเอียดบางอย่างที่สนับสนุนหรือคัดค้านการวินิจฉัยโรคแต่ละอย่าง ขั้นตอนนี้เป็นโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาทางคลินิก
- 4) Probe the preceptor by asking questions about uncertainties, difficulties, or alternative approaches: ให้นักศึกษาเปิดเผยว่ายังมีความสงสัยหรือไม่เข้าใจในเรื่องใดเกี่ยวกับผู้ป่วย ขั้นตอนนี้เป็นลักษณะเฉพาะของเทคนิคการสอนแบบนี้ที่เน้นให้นักศึกษาสอบถามอาจารย์ในประเด็นที่ตนไม่เข้าใจ แทนที่จะคอยให้อาจารย์ถามคำถามต่างๆจึงจะรู้ว่าตนยังขาดความเข้าใจในเรื่องใด ประเด็นสำคัญของขั้นตอนนี้คืออาจารย์ต้องส่งเสริมให้นักเรียนถามคำถาม ขั้นตอนนี้เป็นส่วนที่อาจารย์จะสอนความรู้ใหม่ให้แก่นักศึกษา การสอนในขั้นตอนนี้เป็นการสอนที่มุ่งตรงไปยังประเด็นที่นักศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจทำให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
- 5) Plan management for the patient's medical issues: ให้นักศึกษาวางแผนการรักษาผู้ป่วยร่วมกับอาจารย์
- 6) Select a case-related issue for self-directed learning: ให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ตนได้เรียนรู้จากผู้ป่วยรายนี้และบันทึกประเด็นที่ตนยังคิดว่าต้องอ่านหนังสือเพิ่มเติม โดยคำชี้แนะของอาจารย์ นักศึกษาจะไปทำการค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวหลังจากเสร็จจาก OPD